La Vall de Núria (Queralbs) incorpora nous recursos patrimonials i didàctics per a la descoberta dels seus paisatges culturals

L'ICAC presenta els resultats finals del projecte de transferència ArqueoPirenaia a la Vall de Núria (Queralbs), amb la participació de les principals entitats i institucions del territori.

L'entorn de la **Vall de Núria** compta, des d'aquest setembre, amb un nou conjunt de recursos didàctics i culturals que posen en valor la història dels paisatges culturals d'alta muntanya i contribueixen a la dinamització del territori.

El projecte **ArqueoPirenaia** (GIAP) ha permès crear un grup de treball estable amb les diverses entitats i institucions locals implicades en la gestió del patrimoni i el desenvolupament del territori.

Una iniciativa de transferència del coneixement pionera en l'àmbit de la gestió del patrimoni.

Els nous recursos patrimonials i didàctics inclouen: una exposició itinerant amb vuit panells expositius dotats amb diverses aplicacions tecnològiques que faciliten l'accés a persones amb diversitat funcional, un laboratori didàctic que dona a conèixer l'arqueologia del paisatge a un públic ampli (escolar, familiar, col·lectius amb diversitat...) i un espai virtual sobre ciència i patrimoni.

Aquests recursos contribueixen de manera significativa a la posada en valor del paisatge cultural i proporcionen eines als agents locals per a **fer compatible la protecció del patrimoni i el desenvolupament sostenible del territori**.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

David Codony (a l'esquerra) i Imma Constans van acompanyar el director de l'ICAC. Josep M. Palet a la presentació dels resultats del projecte ArqueoPirenaia. Foto: Gemma Nadal.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Una nova mirada al paisatge de la Vall de Núria i Coma de Vaca, al terme de Queralbs

De la mà de l'arqueologia, els visitants podran descobrir tot el llegat històric i cultural que s'amaga rere el paisatge d'alta muntanya als Pirineus.

Una nova perspectiva sobre quina és la realitat dels paisatges de muntanya i com s'han anat transformant i configurant amb els efectes de l'ocupació humana que, en el cas del municipi de Queralbs (Ripollès), es remunta a la prehistòria.

Els resultats del projecte ArqueoPirenaia acosten el coneixement científic a la ciutadania i proporciona als habitants del Ripollès una nova lectura del seu entorn natural, una nova interpretació dels canvis que ha viscut el paisatge i de l'impacte de la presència humana en la seva transformació.

El projecte ArqueoPirenaia és el resultat d'un treball de recerca interdisciplinari previ liderat pel grup de recerca GIAP de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC-CERCA), que al llarg de 10 anys ha dut a terme estudis centrats en aspectes arqueològics, històrics i paleoambientals del paisatge per tal de caracteritzar la seva transformació al llarg del temps.

La participació activa de la comunitat local ha estat un pilar fonamental en totes les etapes del projecte.

La col·laboració entre les institucions i entitats del territori ha estat clau en l'èxit del projecte. La implicació del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, els ajuntaments de Queralbs i Ripoll, l'Estació Vall de Núria (FFCC) i el Museu Etnogràfic de Ripoll ha permès crear un grup motor que donarà continuïtat als recursos culturals i

didàctics generats pel projecte i els farà arribar a la ciutadania i a la població del territori, convertint la ciència i la recerca en una eina de desenvolupament del territori.

El projecte ha comptat amb el finançament de les institucions locals i amb un ajut de la Fundació FECYT, Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología, del Ministeri de Ciència i Innovació (FCT-21-17298).

L'exposició itinerant «Les valls de Núria i Coma de Vaca: paisatges culturals mil·lenaris» es va inaugurar el passat 24 de setembre a l'Estació Vall de Núria (FFCC). Foto: ICAC (CC 4.0).

Un projecte des de i per al territori

En l'acte d'inauguració de l'exposició itinerant «Les valls de Núria i Coma de Vaca: paisatges culturals mil·lenaris», la premsa es va fer ressò de la presentació dels resultats finals del projecte ArqueoPirenaia, el passat diumenge 24 de setembre, a l'Estació Vall de Núria (FFCC).

El director de l'ICAC, **Josep Maria Palet**, va explicar a l'ACN (via Lourdes Casademont) que la recerca del grup GIAP al terme de Queralbs ha descobert un passat neolític desconegut:

> Pensàvem que moltes d'aquestes estructures vinculades a l'activitat ramadera - tancats, cabanes, abrics i orris- eren de períodes molt contemporanis, però hem vist que algunes tenen milers d'anys i que es conserven molt bé perquè han estat reutilitzades al llarg del temps.

Segons **Palet**, és un patrimoni "excepcional" perquè aquesta continuïtat en l'ús ha permès que "estiguin perfectament conservats i que semblin del segle passat quan en realitat el seu origen és neolític". (Font: La Vanguardia).

Per **David Codony**, responsable d'esdeveniments de Vall de Núria, aquest nou producte turístic és "estratègic": "No és només posar un plafó a la muntanya, sinó que són un conjunt d'accions (...) amb l'objectiu d'oferir un enriquiment en el temps lliure a aquella gent que potser vindria només a fer una excursió ben clàssica". El projecte, a més, està plenament alineat amb el concepte de turisme sostenible, un altre valor estratègic del parc que busca promoure la conservació i respecte de l'entorn. (Font: Regió7).

Des de Queralbs, l'alcadessa, **Imma Constans**, va posar en valor el treball en xarxa que

s'ha fet per arribar fins aquí i va subratllar que el món local, el Parc i l'ICAC han unit forces en el que serà una "aposta de futur" i ja avança que volen fer una exposició amb algunes de les troballes. (Font: Diari de Girona).

> La finalització del projecte ArqueoPireanaia és el punt de partida per consolidar les col·laboracions entre institucions i ampliar els possibles recursos i projectes de transferència del coneixement en un context d'alta muntanya.

David Codony, responsable d'esdeveniments de Vall de Núria (a l'esquerra); Imma Constans, alcaldessa de Queralbs; i Josep Maria Palet, director del 'ICAC, van assistir a la inauguració de l'exposició itinerant «Les valls de Núria i Coma de Vaca: paisatges culturals mil·lenaris», el

passat 24 de setembre a l'Estació Vall de Núria (FFCC). Foto: Gemma Nadal (CC 4.0).

Nous recursos patrimonials i didàctics al servei del territori

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC-CERCA) compta amb més d'una dècada d'investigació en arqueologia del paisatge a les valls de Núria i Coma de Vaca, un tresor cultural als Pirineus Orientals. El projecte Arqueopirenaia, finançat per diverses institucions del territori i per la **Fundació FECYT**, ha aconseguit posar en valor la història mil·lenària d'aquest entorn de muntanya i apropar a la ciutadania els descobriments arqueològics i científics que enriquiren el nostre coneixement del patrimoni i la cultura de la regió.

L'ICAC se sent orgullós de presentar els resultats finals d'aquest projecte, amb l'esperança que el coneixement generat per la recerca esdevingui un recurs per al desenvolupament sostenible del territori; des de la perspectiva cultural, social, econòmica i educativa; i que inspiri la comunitat a explorar i valorar el seu passat d'una manera atractiva i accessible.

Els materials de l'exposició itinerant incorporen codis Navilens per garantir l'accessibilitat a persones amb diversitat funcional. És la primera vegada que aquesta tecnologia s'utilitza en materials de divulgació científica i és una experiència inèdita al territori del Ripollès, a Catalunya i probablement a la resta de l'Estat Espanyol. La **tecnologia Navilens** permet que persones amb diversitat funcional puguin accedir als continguts gràfics i visuals mitjançant audiodescripcions, entre d'altres recursos disponibles.

D'altra banda, el laboratori mòbil permet oferir una experiència immersiva en l'arqueologia del paisatge, des d'una perspectiva vivencial: les persones que assisteixin als tallers podran conèixer de primera mà com funciona la feina dels arqueòlegs i les arqueòlogues del paisatge: quin és el seu objecte d'estudi, com es treballa en el terreny, quins són els preparatius necessaris, les diferents fases de la recerca –fotointerpretació, prospecció, excavació, anàlisi al laboratori…–, etc.

Les maletes didàctiques són un recurs educatiu habitual en institucions culturals com els

museus. Ara s'utilitzarà per primera vegada per explicar la disciplina científica i la metodologia de recerca de l'arqueologia del paisatge, transformada en un laboratori didàctic mòbil que podrà itinerar pel territori.

Els antedecents: més de deu anys de recerca de l'ICAC als Pirineus

Des del 2010, el Grup de Recerca en Arqueologia del Paisatge (GIAP) de l'ICAC s'ha dedicat a explorar el ric passat de Vall de Núria i Coma de Vaca, al terme municipal de Queralbs, un

entorn de gran rellevància arqueològica i històrica on la petjada de les societats del passat es remunta al neolític, i hi han tingut incidència esdeveniments històrics com la romanització, el feudalisme i l'expansió econòmica moderna i contemporània.

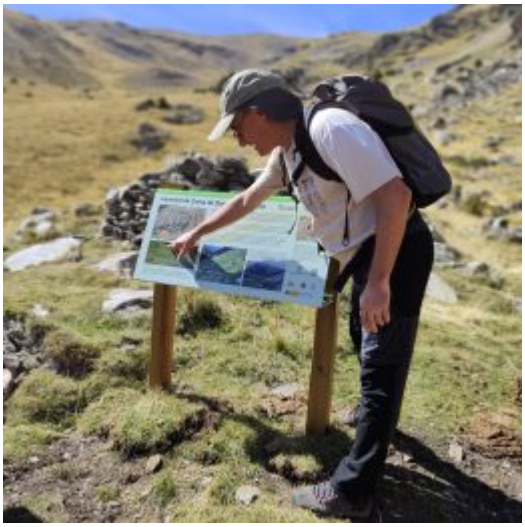
Els resultats d'aquesta dècada d'investigacions han revelat que l'ocupació humana ha incidit en la transformació d'aquest paisatge, des de les primeres petjades neolítiques fins als esdeveniments històrics com la romanització, el feudalisme i l'expansió econòmica moderna i contemporània.

Tot i aquest ampli coneixement, el paisatge cultural de la Vall de Núria i Coma de Vaca (Queralbs) i el seu patrimoni arqueològic són en gran mesura desconeguts per al públic en general, també per als habitants locals. Per aquesta raó, **el projecte ArqueoPirenaia ha posat el focus en la creació de nous recursos didàctics i de transferència social del coneixement** perquè la ciutadania pugui descobrir les característiques i l'antiguitat de l'ocupació humana a la Vall de Núria i Coma de Vaca i experimentar l'arqueologia de muntanya que s'ha dut a terme al territori els últims anys.

La presentació d'aquests resultats marca l'inici d'una relació de col·laboració a llarg termini entre l'ICAC i les diverses institucions del territori, per seguir apropant la ciència al Ripollès i generant nous recursos culturals i patrimonials vinculats al paisatge.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Una de les iniciatives de transferència que s'estan desenvolupant a la Vall de Núria és el projecte ArqueoPirenaia, que aquest 2024 començarà una segona fase. Foto: ICAC-CERCA (CC 4.0).

Una de les iniciatives de transferència que s'estan desenvolupant a la Vall de Núria és el projecte ArqueoPirenaia, que aquest 2024 començarà una segona fase. Foto: ICAC-CERCA (CC 4.0).

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)